

Kúria ítélete

Az ügy száma: Bfv.III.426/2024/18.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, előadó bíró
Dr. Bartkó Levente, bíró
Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró
Dr. Varga Eszter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2024. november 6.

Az ügy tárgya: garázdaság büntette és más bűncselekmény

Terhelt(ek): IV. rendű

Első fok: Ózdi Járásbíróság, 6.B.146/2019/300., ítélet,
tárgyalás, 2021. december 21., jogerő: 2022. február 28.

Az indítvány előterjesztője: a IV. rendű terhelt

Az indítvány iránya: a IV. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a garázdaság büntette és más bűncselekmény miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a IV. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt

elbírálva az Ózdi Járásbíróság 6.B.146/2019/300. számú ítéletét a IV. rendű terhelt tekintetében megváltoztatja.

A IV. rendű terheltet az ellene testi sértés büntette [Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés] miatt emelt vád alól felmenti.

A terhelt köznyugalom elleni bűncselekményét garázdaság vétségének [Btk. 339. § (1) bekezdés] minősíti.

A halmazati büntetésre való utalást mellőzi.

Egyebekben a megtámadott határozatot a IV. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] Az Ózdi Járásbíróság a 2021. december 21. napján kihirdetett és 2022. február 28. napján jogerős 6.B.146/2019/300. számú ítéletével az ismeretlen helyen tartózkodó IV. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett garázdaság büntettségében [Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és d) pont] és testi sértés büntettségében [Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés], ezért – mint különös visszaesőt – halmazati büntetésül 90 nap elzárásra ítélte. Rendelkezett a bűnjelekről és az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az irányadó tényállás lényege szerint

– a II. rendű terhelt 2017. október 8. napján 02 és 04 óra közötti időben, ittas állapotban a város1, cím1 szám alatti cég1 nevű szórakozóhelyen tartózkodott. A II. rendű terheltet a szórakozóhelyen dolgozó kidobók kivezették a táncterről, emiatt a II. rendű terhelt indulatossá vált, a szórakozóhelyről való távozása során a bejárat előtti területen szóváltásba került a kidobóként ott dolgozó IV. rendű terhelttel, majd levette a felső ruházatát, és veréssel fenyegetőzött.

– Ezt követően a IV. rendű terhelt a szórakozóhellyel szemközt lévő cég2 épülete előtti parkolóban legalább egyszer, oldalról megütötte a II. rendű terhelt fejét. A II. rendű terhelt beült a tanú1 gépkocsijába, azonban mielőtt elindultak volna, a IV. rendű terhelt egy ütéssel

kitörte az autó jobb oldali hátsó ajtajának ablaküvegét. A II. rendű terhelt a bántalmazás következtében 8 napon belül gyógyuló zúzódásos sérülést szenvedett.

– Rövid idő elteltével a II. rendű terhelt az őt ért sérelmek miatt a szintén ittas állapotban lévő édesapja, az I. rendű terhelt és a testvére, a III. rendű terhelt társaságában az I. rendű terhelt járművével leparkoltak a cég² előtti parkolóban. A gépjárműből az I. rendű terhelt egy vasvillát, a II. rendű terhelt egy fából készült eszközt vett magához, majd mindhárman a cég¹ bejárata felé indultak. A kidobók ezt észelve bezárták a szórakozóhely bejáratának ajtaját.

– Az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt a náluk lévő eszközökkel és a testi erejükkel betörték a bejáratí ajtó üvegét, majd az ajtót beszakítva bementek a helyiségbe, ahol rátámadtak a IV. rendű, a VI. rendű és az V. rendű terheltekre, akikkel ezt követően kölcsönösen bántalmazni kezdték egymást. Ennek során a VI. rendű terhelt egy baseballütőt vett magához, azzal megütötte az I. rendű terhelt fejét, aki a nála lévő vasvillával megütötte a VI. rendű terhelt jobb vállát, aki a földre esett, ahol a II. rendű terhelt a nála lévő eszközzel szintén megütötte őt, majd mind a ketten megrúgták a már földön fekvő VI. rendű terhelteket.

– A verekedés során az V. rendű és az I. rendű terhelt kölcsönösen, legalább egy alkalommal megütötték egymás fejét, valamint a IV. rendű és a III. rendű terhelt is kölcsönösen bántalmazták egymást, melynek során mindketten a földre kerültek, ahol tovább dulakodtak. A IV. rendű terhelt megütötte a III. rendű terhelte orrát, amely ennek következtében eltört.

– Közben az V. rendű terhelt a szórakozóhely egyik raktárként, illetve ruhatárként funkcionáló helyiségébe menekült és magára zárta az ajtót. Az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt a náluk lévő eszközökkel az V. rendű terhelte után mentek, és rátörték az ajtót. A helyiségből a IV. rendű és az V. rendű terhelte először egy 3 felmosónyelet vett magához, majd a későbbiek során a velük szemben álló társaságtól elvették a vasvillát. A verekedés alatt az I. rendű terhelte egy bárszéket felemelve azzal megütötte az ott tartózkodó tanú²t, aki ennek következtében a jobb bordáján felületes, 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett.

– Az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelte a náluk lévő eszközökkel tovább bántalmazták a már földön fekvő IV. rendű és V. rendű terhelteket. Ekkor a VI. rendű terhelte lökdösni kezdte az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelteket. Végül a szórakozóhelyen tartózkodók, valamint a IV. rendű, az V. rendű és a VI. rendű terhelte a III. rendű terheltektől elvett vasvillát magukhoz véve a hátsó kijáraton át a cég³ irányába menekült, míg az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelte a löfegyvert és a baseballütőt magánál tartva viisszaszaladt a parkolóba, és beült az I. rendű terhelte autójába.

II.

[3] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a IV. rendű terhelte terjesztett elő felülvizsgálati indítványt – tartalma szerint a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja, valamint a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti okból – a felmentése érdekében.

[4] Indokai szerint arról, hogy a jelen ügyben elítélték, csak 2022 márciusában szerzett tudomást. A 2017-ben indult eljárásnak sértettje volt, őt kihallgatták, más eljárási cselekmény tudomása szerint nem történt. 2018 nyarán külföldre távozott, más ügy kapcsán 2022. évben külföldről hozták vissza Magyarországra. A jelen eljárásban – sem a nyomozati, sem a bírósági szakban – nem vett részt, a terhelte minősítéséről sem volt tudomása, így védekezésre sem volt lehetősége.

[5] Az ügy érdemével kapcsolatban kifejtette, hogy egy szórakozóhelyen biztonsági őrként a munkáját végezte, amikor csoportosan megtámadták. A felfegyverkezett támadókkal szemben csak védekezett, ezért jogos védelmi helyzetben volt. Hivatkozott arra, hogy a jelen ügyben a Kúria az V. rendű terheltet felülvizsgálati eljárásban felmentette.

[6] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria az Ózdi Járásbíróság 6.B.146/2019/300. számú jogerős ítéletét változtassa meg, és őt az ellene emelt vád alól mentse fel.

[7] A Legfőbb Ügyészség BF.445/2024/2. számú indítványában kifejtette, hogy a bíróság eljárása az ismeretlen helyen tartózkodó IV. rendű terhelt vonatkozásában szabályszerű volt.

[8] Álláspontja szerint a IV. rendű terhelt azon magatartása, amikor a parkolóban megütötte az őt verekedésre kihívó II. rendű terhelt fejét, illetve a helyszínről távozó gépkocsi ablaküvegét úgy törte ki, hogy a II. rendű terhelt részéről jogtalan támadás nem történt, garázdaság vétsége megállapítására alkalmas. Ugyanakkor a IV. rendű terhelt további cselekményei a Btk. 22. § (1) bekezdése szerinti jogos védelem okán nem büntetendők.

[9] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a IV. rendű terhelt köznyugalom elleni bűncselekményét minősítse garázdaság vétségének, őt a testi sértés büntette miatt emelt vád alól mentse fel, a halmazati büntetésre utalást mellőzze, egyebekben az ítéletet a IV. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fent.

III.

[10] A IV. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa az alábbiak szerint alapos.

[11] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben jogi – és nem ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[12] A felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A Be. 659. § (1) bekezdése alapján a bizonyítékok ismételt és eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[13] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vitatható. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[14] A IV. rendű terhelt elsődlegesen a távollétében történt elítélését sérelmezte.

[15] A Be. 649. § (2) bekezdése taxatív felsorolja azon eljárási szabálysértéseket, amelyek felülvizsgálat alapjául szolgálhatnak. A d) pont értelmében felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bíróság határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[16] A Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerint a másodfokú bíróság nem ügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező.

[17] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a rendelkezésre álló iratok alapján a következőket állapította meg:

- Az Ózdi Rendőrkapitányság 2017. október 8. napján 05070/14920/2017.id. számon rögzített jelentése szerint a IV. rendű terheltet garázdaság miatt az Ózdi Rendőrkapitányságra előállították (Ózdi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály 05070/2524/2017. bü. számú iratok 944-945. lap);
- A IV. rendű terheltet az Ózdi Rendőrkapitányság garázdaság büntettének gyanúja miatt 2017. október 8. napján 9 óra 35 perc és 10 óra 28 perc közötti időben gyanúsítottként hallgatta ki, vallomását a 05070/14920/2017.id. számú jegyzőkönyvben rögzítette (Ózdi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály 05070/2524/2017. bü. számú iratok 377-381. lap);
- az Ózdi Járási Ügyészség a 2019. augusztus 10. napján kelt B.2700/2017/13. számú vádiratában az I. rendű terhelttel és társaival szemben vádat emelt (Ózdi Járásbíróság 6.B.146/2019/1. számú irat); a vádhatóság a IV. rendű terheltet mint különös visszaesőt társtettesként elkövetett garázdaság büntettével [Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és d) pont] és testi sértés büntettével [Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés] vádolta (Ózdi Járásbíróság 6.B.146/2019/1. számú irat);
- az elsőfokú bíróság 2018. szeptember 12. napján meghozott 2. számú végzésével az ügyben 2019. október 21. napjára előkészítő ülést tűzött ki. Ezen végzését, a bíróság tájékoztatását és a vádiratot a IV. rendű terhelt részére az általa a nyomozás során történt kihallgatásakor közölt cím2 szám alatti címre kézbesítette, a küldeményt a IV. rendű terhelt meghatalmazottja átvette (Ózdi Járásbíróság 6.B.146/2019/2. számú irat);
- a 2021. október 21. napjára kitűzött előkészítő ülésen a IV. rendű terhelt nem jelent meg, magát előzetesen nem mentette ki, ezért a bíróság – többek között a IV. rendű terhelt vonatkozásában – 2019. december 11. napjára újabb előkészítő ülést tűzött, amelyre a IV. rendű terhelt elővezetését rendelte el (Ózdi Járásbíróság 6.B.146/2019/12. számú irat);
- az előkészítő ülésre a IV. rendű terhelt elővezetése nem történt meg, a bíróság az ügyben tárgyalás kitűzéséről és a IV. rendű terhelt vonatkozásában elfogatóparancs kibocsátásáról rendelkezett (Ózdi Járásbíróság 6.B.146/2019/42. számú irat);
- az Ózdi Járásbíróság 2019. december 16. napján a IV. rendű terhelttel szemben elfogatóparancsot bocsátott ki (Ózdi Járásbíróság 6.B.146/2019/44. számú irat);
- az elfogatóparancs eredményre nem vezetett, amely tényről a bíróság 2020. január 6. napján tájékoztatta a Ózdi Járási Ügyészséget, egyúttal a vádhatóságot nyilatkozattételre hívta fel (Ózdi Járásbíróság 6.B.146/2019/48. számú irat);
- a Ózdi Járási Ügyészség a 2020. február 4. napján kelt B.2700/2017/25. számú átiratában indítványozta, hogy a járásbíróság a tárgyalást a IV. rendű terhelt távollétében tartsa meg (Ózdi Járásbíróság 6.B.146/2019/61. számú irat);
- a bíróság a 2020. február 6. napján meghozott végzésében a IV. rendű terhelt számára védőt rendelt ki (Ózdi Járásbíróság 6.B.146/2019/58. számú irat), az illetékes ügyvédi kamara ugyanezen a napon ügyvédlet védőként kijelölte (Ózdi Járásbíróság 6.B.146/2019/63. számú irat);
- a bíróság a IV. rendű terheltet a fentiekről hirdetményi úton tájékoztatta (Ózdi Járásbíróság 6.B.146/2019/65. számú irat);
- a bíróság az ügyben 2020. november 11., 2021. január 26., 2021. június 8., 2021. szeptember 8., 2021. november 11. és 2021. november 21. napjára tárgyalást tűzött ki és tartott, amely tárgyalási napokra a IV. rendű terheltet hirdetményi úton idézte (Ózdi Járásbíróság 6.B.146/2019/152., 170., 212., 255., 285. és 300. számú tárgyalási jegyzőkönyv);
- a bíróság által a fenti napokon tartott tárgyaláson mindvégig jelen volt a IV. rendű terhelt kirendelt védője (Ózdi Járásbíróság 6.B.146/2019/152., 170., 212., 255., 285. és 300. számú tárgyalási jegyzőkönyv);

– a bíróság a 2021. december 21. napján, a IV. rendű terhelt távollétében meghozott ítéletében a IV. rendű terhelt bűnösségét a terhére rótt bűncselekményben megállapította, és vele – mint különös visszaesővel – szemben büntetést szabott ki (Ózdi Járásbíróság 6.B.146/2019/300. számú ítélet);

– a járásbíróság a IV. rendű terhelt részére történő hirdetményi kézbesítést követően megállapította, hogy az ítélet a IV. rendű terhelt vonatkozásában 2022. február 28. napján jogerőre emelkedett (Ózdi Járásbíróság 6.B.146/2019/300. számú irat);

– a bíróság a IV. rendű terhelt vonatkozásában kibocsátott elfogatóparancsot 2022. március 10. napján visszavonta (Ózdi Járásbíróság 6.B.146/2019/319. számú irat).

[18] Kétségtelen, hogy a Be. 428. § (1) bekezdése szerint a vádlott jelenléte a tárgyaláson kötelező, ha a tárgyaláson való jelenlét jogáról a 430. § (1) bekezdése értelmében nem mondott le, vagy a bíróság kötelezi a tárgyaláson való jelenlétre.

[19] Jelen esetben ugyanakkor a rendelkezésre álló adatok alapján nem kétséges, hogy a IV. rendű terhelt az elsőfokú bírósági eljárás során szabadlábon volt, de ismeretlen helyen tartózkodott.

[20] A Be. 747. § (3) bekezdése értelmében távollévő terhelttel szemben vádemelésnek és azt követően a bíróság eljárásának akkor van helye, ha a) a terhelt az eljárás során elszökött, elrejtőzött, vagy megalapozottan feltehető, hogy a büntetőeljárás elkerülése érdekében más módon elérhetlenné vált, b) a terhelt felkutatása érdekében tett intézkedések észszerű időn belül nem vezettek eredményre, és c) azt a bűncselekmény tárgyi súlya vagy az ügy megítélése indokolja.

[21] Az iratokból kitűnően a IV. rendű terhelt tisztában volt azzal, hogy jelen ügy tárgyát képező bűncselekmény miatt büntetőeljárás indult vele szemben, de az állandó bejelentett lakcímétől eltérő más belföldi tartózkodási helyet, külföldi lakcímet, vagy tartózkodási helyet nem jelentett be [Be. 39. § (3) bekezdés b) pont].

[22] A Be. 749. § (1) bekezdése alapján a bíróság a távollévő terhelttel szemben az ügyészség erre irányuló indítványára jár el.

[23] Jelen esetben ezen törvényi előfeltétel is megvalósult.

[24] Az Ózdi Járásbíróság az eljárási szabályokat maradéktalanul betartotta, amikor a IV. rendű terhelt távollétében akként folytatta le az eljárást, hogy

– a tárgyalásra öt hirdetményi úton idézte;

– a tárgyaláson a kirendelt védője jelen volt;

– az ügydöntő határozatot részére hirdetményi úton kézbesítette.

[25] Az iratokból kitűnően a IV. rendű terhelt más ügyben 2020. szeptember 16. napjától 2020. október 9. napjáig külföldön előzetes átadási letartóztatásban volt, ezt követően elrendelt házi őrizetből azonban megszökött.

[26] A fentiek alapján a IV. rendű terhelt az Ózdi Járásbíróság által 2020. november 11., 2021. január 26., 2021. június 8., 2021. szeptember 8., 2021. november 11. és 2021. november 21. napjain tartott tárgyalások idején, az ügydöntő határozat meghozatalának napján, 2021. december 21-én és annak 2022. február 28. napján történt jogerőre emelkedése időpontjában egyaránt ismeretlen helyen tartózkodott.

[27] Nem kétséges tehát, hogy a IV. rendűterhelt a büntetőeljárás elkerülése érdekében elérhetlenné vált, és a felkutatása iránt tett intézkedések nem vezettek eredményre, így a Be. CI. Fejezete szerinti külön eljárás feltételei maradéktalanul teljesültek.

[28] Mindezek alapján az Ózdi Járásbíróság a IV. rendű terhelt távollétében folytatott eljárásban a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában írt feltétlen eljárási szabálysértést nem

valósított meg, így a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjára alapított felülvizsgálati indítvány nem megalapozott.

[29] A IV. rendű terhelt elfogását követően 2022. június 22. és 2022. július 7. napja között átadási letartóztatásban volt külföldön, átadására 2022. július 7. napján került sor.

[30] Figyelemmel arra, hogy a IV. rendű terhelt átadására az ítélet jogerőre emelkedését követően került sor, ekként vonatkozásában a specialitás megsértése sem jöhet szóba.

[31] A IV. rendű terhelt hivatkozott arra, hogy a terhére rótt bűncselekményeket jogos védelmi helyzetben követte el.

[32] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

[33] Jelen ügyben azt kellett vizsgálni, hogy a IV. rendű terhelt vonatkozásában fennáll-e az általa hivatkozott büntethetőséget kizáró ok, a jogos védelem.

[34] A Btk. 15. § e) pontja szerint az elkövető büntethetőségét, illetve a cselekmény büntetendőségét kizárja vagy korlátozza a jogos védelem.

[35] A Btk. 22. § (1) bekezdése kimondja, hogy nem büntetendő az a cselekmény, amely a saját, illetve más vagy mások személye, javai vagy a közérdek ellen intézett, illetve ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához szükséges. A (2) bekezdés a) pont aa), ac) és ad) alpontja alapján a jogtalan támadást úgy kell tekinteni, mintha az a védekező életének kioltására is irányult volna, ha azt személy ellen éjszaka, felfegyverkezve vagy csoportosan követik el. A (4) bekezdés szerint a megtámadott nem köteles kitérni a jogtalan támadás elől.

[36] A Btk. a jogos védelmet a büntethetőséget kizáró vagy korlátozó okok között objektív büntethetőségi akadályként szabályozza, és a jogos védelem során megvalósított cselekményt „nem büntetendőnek” nyilvánítja. Tehát az a cselekmény, amelyet a védekező a jogtalan támadás elhárítása érdekében kifejt, ha azzal megvalósítja a Btk. Különös Részében meghatározott valamely törvényi tényállást, nélkülözi a társadalomra veszélyességet, ezáltal nem bűncselekmény.

[37] A jogos védelem megítélésénél döntő kérdés, hogy jogtalannak tekinthető támadás (vagy annak közvetlen veszélye) hatására, annak elhárítása érdekében cselekedett-e az elkövető. Jogtalan támadás hiányában ugyanis a jogos védelmi helyzet fel sem merülhet még akkor sem, ha az elkövetés éjszaka történt (BH 2018.103.).

[38] A törvény megfogalmazása szerinti „intézett” támadásról van szó akkor, ha az elkövető valamely, a Btk. Különös Részében büntetni rendelt bűncselekmény (szabálysértés) törvényi tényállásának megvalósítását megkezdte. Közvetlenül fenyegető pedig a támadás akkor, ha a támadás megkezdésétől azonnal vagy igen rövid időn belül reálisan tartani lehet.

[39] A jogos védelmi helyzet értékelésekor, így a támadás ténye, illetve annak jogtalansága megállapításakor az előzmények és a teljes cselekménysor vizsgálata szükséges annak meghatározásával, hogy az érintett elkövető tekintetében a jogos védelmi helyzet mikor kezdődött, és meddig tartott.

[40] A védekezést ugyanis támadás előzi meg, az elhárítás pedig válasz a támadásra. A védekezés azért jogos, mert a támadás jogtalan. Ha van jogtalan támadás, akkor annak elhárítása szükséges.

[41] A felülvizsgálat keretében valamely büntethetőséget kizáró ok – így a jogos védelem – kizárólag az irányadó tények alapulvételével vizsgálható (BH 2017.323.).

[42] A jogerős, a felülvizsgálatban irányadó tényállás lényege szerint

– a szórakozóhelyről való távozása során az indulatossá vált II. rendű terhelt a bejárat előtti területen szóváltásba került a kidobóként ott dolgozó IV. rendű terhelttel, majd levette a felső ruházatát, és veréssel fenyegetőzött;

– a IV. rendű terhelt ezt követően a szórakozóhellyel szemközt lévő parkolóban legalább egyszer, oldalról megütötte a II. rendű terhelt fejét;

– a II. rendű terhelt ekkor beült a tanúl gépkocsijába, azonban mielőtt elindultak volna, a IV. rendű terhelt egy ütéssel kitörte az autó jobb oldali hátsó ajtajának ablaküvegét;

– a IV. rendű terhelt általi bántalmazás következtében a II. rendű terhelt 8 napon belül gyógyuló zúzódásos sérülést szenvedett {Ózdi Járásbíróság 6.B.146/2019/300. számú ítélet [9]-[11] bekezdés}.

[43] Az irányadó tényállás ezen része szerint tehát az időrendben első konfliktus a szórakozóhely előtt a II. rendű és a IV. rendű terhelt között jött létre, melynek során a IV. rendű terhelt a parkolóban oldalról fejen ütötte a II. rendű terhelte, majd egy ütéssel kitörte a tanúl személygépkocsijának ablaküvegét.

[44] Kétségtelen, hogy a II. rendű terhelt a szórakozóhely bejárata előtt veréssel fenyegetőzött, és őt a IV. rendű terhelt az út túloldalán lévő parkolóban bántalmazta. Az a körülmény, hogy a szórakozóhely biztonsági őreként dolgozó IV. rendű terhelt a II. rendű terhelt „kihívása” után nem ment vissza a szórakozóhelyre, hanem a II. rendű terhelttel együtt tartott a parkolóban rá váró gépkocsiig, arra utal, hogy a IV. rendű terhelt a verekedésre történő felhívást elfogadta, míg a helyszínről távozó – a II. rendű terhelte szállító – gépkocsi ablaküvege kitörését megelőzően pedig a II. rendű terhelt részéről semmilyen jogtalan támadás nem történt.

[45] A verekedésre szóló kihívás és annak elfogadása egyaránt – legalább eshetőlegesen – testbántalmazási szándékot feltételez, ennél fogva a jogos védelmi helyzet egyik fél javára sem állapítható meg.

[46] A Btk. 339. § (1) bekezdése szerint, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotrántkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt szabadságvesztéssel büntetendő.

[47] A bűncselekmény egyes tényállási elemei – a bűncselekmény megvalósulásának konjunktív feltételei – a kihívó közösségellenesség, az erőszakos elkövetés és a magatartás mások megbotrántkoztatására, riadalom keltésére való alkalmassága (BH 2020.61.).

[48] A IV. rendű terhelt a II. rendű terhelt kihívását elfogadva őt bántalmazta és a jármű szélvédőjét betörte, nem kétséges tehát, hogy a IV. rendű terhelt a II. rendű terhelte testére és a jármű ablakára irányulóan támadó jellegű fizikai ráhatást, erőszakot alkalmazott. Ez a magatartás belvárosban, közterületen tanúsított erőszakos, a közösségi normákkal szembeforduló magatartás volt, amely alkalmas megbotrántkozás, riadalom kiváltására.

[49] A támadott alapítélet tényállása a IV. rendű terhelt tekintetében minden olyan elemet tartalmazott, amelyek maradéktalanul megfelelnek a garázdaság vétsége törvényi tényállási elemeinek [Btk. 339. § (1) bekezdés].

[50] A IV. rendű terhelt további magatartásának helyes jogi értékelése során a következőket kell figyelembe venni.

[51] Az irányadó tényállás további részében azt rögzíti, hogy

– a II. rendű terhelt az őt ért sérelmek miatt a szintén ittas állapotban lévő I. rendű és a III. rendű terhelt társaságában visszatért a parkolóba, a gépjárműből az I. rendű terhelt egy

vasvillát, a II. rendű terhelt egy fából készült eszközt vett magához, majd mindhárman a szórakozóhely bejárata felé indultak;

– ezt észlelve a kidobók – köztük a IV. rendű terhelt – a szórakozóhely bejáratí ajtaját bezárták;

– az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt a náluk lévő eszközökkel és a testi erejükkel betörték a bejárat ajtó üvegét, majd az ajtót beszakítva bementek a helyiségbe, ahol rátámadtak a IV. rendű, az V. rendű és a VI. rendű terhelte, akikkel ezt követően kölcsönösen bántalmazni kezdték egymást;

– ennek során a IV. rendű és a III. rendű terhelt is kölcsönösen bántalmazták egymást, melynek során mindketten a földre kerültek, ahol tovább dulakodtak, melynek során a IV. rendű terhelt megütötte a III. rendű terhelt orrát, amely ennek következtében eltört;

– az V. rendű terhelt közben a szórakozóhely egyik helyiségébe menekült és magára zárta az ajtót, míg az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt a náluk lévő eszközökkel az V. rendű terhelt után mentek és rátörték az ajtót;

– a helyiségből a IV. rendű és az V. rendű terhelt először egy felmosónyelet vett magához, majd a későbbiek során a velük szemben álló társaságtól elvették a vasvillát. A verekezés alatt az I. rendű terhelt egy bárszéket felemelve megütötte azzal az ott tartózkodó tanú2t, aki ennek következtében a jobb bordáján felületes, 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett;

– az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt a náluk lévő eszközökkel tovább bántalmazták a már földön fekvő IV. rendű és V. rendű terhelte, ekkor a VI. rendű terhelt lökdösni kezdte az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelte;

– a szórakozóhelyen tartózkodók, valamint IV. rendű, az V. rendű és a VI. rendű terhelt ezután a vasvillát magukhoz véve a hátsó kijáraton át a cég3 irányába menekültek, míg az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt a löfegyvert és a baseballütőt maguknál tartva visszaszaladtak a parkolóba és beültek az I. rendű terhelt autójába {Ózdi Járásbíróság 6.B.146/2019/300. számú ítélet [12]-[17] bekezdés}.

[52] Az irányadó tényállás szerint a konfliktus ezen része során tehát

– nem a IV. rendű terhelt (és társai) léptek fel támadólag, hanem az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt érkezett a helyszínre vasvillával és más eszközzel felfegyverkezve, és támadott rá a IV. rendű terhelte (és társaira);

– a IV. rendű terhelt és a vele lévő személyek a diszkó ajtaját magukra zárták, nem bocsátkoztak verekezésbe;

– az I. rendű terhelt és társai az ajtót betörve rátámadtak a IV. rendű, az V. rendű és a VI. rendű terhelte és köztük kölcsönös bántalmazás alakult ki;

– a verekezés során a IV. rendű és a III. rendű terhelt is bántalmazták egymást kölcsönösen, melynek során mindketten a földre kerültek, ahol tovább dulakodtak, a IV. rendű terhelt megütötte a III. rendű terhelt orrát, amely ennek következtében eltört;

– az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt bántalmazta a földön fekvő IV. rendű és V. rendű terhelte, amikor a VI. rendű terhelt lökdösni kezdte őket;

– végül a IV. rendű, az V. rendű és a VI. rendű terhelt a támadóktól elvett vasvillával a hátsó kijáraton elmenekült.

[53] Következésképpen az irányadó tényállás alapján a IV. rendű terhelt javára a jogos védelmi helyzet megállapítható figyelemmel arra, hogy őt a testi épsége ellen intézett jogtalan támadás érte [Btk. 22. § (1) bekezdés].

[54] A jogos védelmi helyzet időben akkor kezdődött, amikor a felfegyverkezett támadók a diszkó ajtaját a bent lévőkre rátörték, ekkor ugyanis a tetteges bántalmazás (személy elleni

támadás) közvetlen veszélye teremődött meg; a személy elleni támadás pedig rövid időn belül be is következett.

[55] A jogos védelmi helyzet pedig mindaddig fennáll, ameddig a megtámadott okkal tarthat a támadás megkezdésétől vagy annak folytatásától.

[56] Jelen esetben, figyelemmel az egységes cselekménysorra, a IV. rendű terhelt az épületből történt sikeres elmeneküléséig jogos védelmi helyzetben volt. Ekként pedig a támadókkal szemben jogszerűen alkalmazott erőszakot.

[57] Az eljáró bíróság az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű terhelt tekintetében megállapította, hogy a cselekményük során olyan eszközt használtak, amely miatt az felfegyverkezve elkövetett, hárman támadtak a többi terhelte, így az csoportosan elkövetett is, és mindez éjszaka történt.

[58] Következésképpen a IV. rendű terhelt vonatkozásában a Btk. 22. § (2) bekezdés a) pont aa), ac) és ad) alpontja szerinti jogos védelmi helyzet állt fenn.

[59] Ekként a Kúria – miután nem észlelt olyan további eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a Be. 662. § (2) bekezdés a) pontja alapján az Ózdi Járásbíróság 6.B.146/2019/300. számú ítéletét a IV. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta;

a IV. rendű terhelt köznyugalom elleni bűncselekményét a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő garázdaság vétségének minősítette, míg a Be. 566. § (1) bekezdés d) pontjára figyelemmel őt az ellene a Btk. 164. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés szerint minősülő testi sértés büntette miatt emelt vád alól felmentette, a halmazati büntetésre való utalást mellőzte. Egyebekben a Be. 662. § (1) bekezdés alapján a megtámadott határozatot a IV. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

[60] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[61] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételt elöterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételt elöterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2024. november 6.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró

Kúria
3.Bfv.426/2024/18-I.

11

A kiadmány hiteléről:

tisztviselő

BÉ